

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Deloitte.

№5
2016

Інформаційний вісник

Проект USAID | Реформа ВІЛ-послуг у дії

Робоча група з розробки концепції розбудови системи громадського здоров'я розпочала роботу

7 грудня 2015 року Міністерство охорони здоров'я за відповідним наказом №86 створило міжвідомчу експертну робочу групу, основним завданням якої є розробка концепції розбудови системи громадського здоров'я з метою створення та підтримки впровадження політики громадського здоров'я, напрацю-

вання законодавчих та нормативних ініціатив та сприяння роботі Центру громадського здоров'я МОЗ України. Така діяльність сприятиме розвитку і посиленню системи громадського здоров'я в Україні в цілому. Робота по зазначеним стратегічним напрямкам відбувається в контексті впровадження статті №427 Глави 22 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Співголовами робочої групи було обрано заступника міністра охорони здоров'я, Ігоря Перегінця та Керівника відділу "Економічна співпраця, соціальний та регіональний розвиток" Делегації Європейського Союзу в Україні Хосе Роман Леон Лору.

Робоча група розпочала свою роботу 15 грудня 2015 року, де було представлено Концепцію розбудови системи громадського здоров'я та запропоновано структуру Центру громадського здоров'я МОЗ України.

Робоча група розпочала свою роботу з визначення нових викликів, за якими Україна повинна виставити пріоритети, та системних поліпшень, представлених у вигляді громадських та спільних інтересів. Мета реформ полягає не у збереженні старої системи, а у раціональному її використанні в стійкій системі громадського здоров'я,

яка гарантує що інтереси українських громадян превалюють. Якщо існуючі інститути можуть бути використані, щоб служити інтересам громадського здоров'я, вони будуть адаптовані для задоволення цих потреб в міру необхідності. Решта існуючих інститутів будуть перевірятися і можуть бути ліквідовані або об'єднані, якщо буде встановлено, що вони не задовольняють потреби суспільних інтересів належним чином.

В рамках своєї діяльності робоча група розглянула наступні питання:

Проблеми централізації/децентралізації щодо розподілу повноважень між центральними та регіональними рівнями, зокрема щодо інфекційних захворювань

Необхідність деполітизації інститутів на всіх рівнях системи громадського здоров'я та надання їм достатнього професійного та технічного потенціалу й можливостей

Роль Департаменту громадського здоров'я МОЗ, зокрема щодо управління програмами імунізації

Ролі наукових установ

Модернізація людських ресурсів і оптимізація існуючих структур

Експерти робочої групи впевнені, що створення Центру громадського здоров'я є позитивним кроком в напрямку вдосконалення управління основними функціями системи громадського здоров'я України. Проект «Реформа ВІЛ-послуг у дії» надає технічну підтримку даній робочій групі.

Центр громадського здоров'я був заснований Міністерством охорони здоров'я наказом №604 від 18 вересня 2015 року. Його Статут затверджено. Директором Центру призначено Тетяну Миколаївну Нізову.

Розпочато роботу щодо стандартизації медичної допомоги пацієнтам з ВІЛ-інфекцією/СНІДом

В грудні 2015 року Міністерство охорони здоров'я України розпочало роботу над клінічною настановою та уніфікованим клінічним протоколом первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги з ВІЛ-інфекції/СНІДу. Зазначені медико-технологічні документи будуть враховувати керівні принципи, викладені у стратегії ЮНЕЙДС щодо ліквідації епідемії ВІЛ до 2030 року, та спиратимуться на рекомендації консолідованих настанов ВООЗ з організації профілактики, діагностики та лікування ВІЛ-інфекції. Головний акцент буде зроблено на заходах щодо розширення тестування на ВІЛ та його спрощення у поєднанні з раннім призначенням антиретро-вірусної терапії ВІЛ-позитивним пацієнтам - «test and treat». Працювати над розробкою документів будуть фахівці в рамках мультидисциплінарної робочої групи з питань удосконалення організації лікування хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД.

22 та 24 грудня 2015 року за дорученням МОЗ України відбулися засідання мультидисциплінарної робочої групи з питань удосконалення організації лікування хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД, до складу якої ввійшли кращі національні та міжнародні експерти.

В рамках роботи фахівці працюють за наступними напрямками:

■ Профілактика ВІЛ-інфекції

■ Медична профілактика

■ Консультування та тестування на ВІЛ

■ Зв'язок з послугами

■ Діагностика та моніторинг лікування ВІЛ-інфекції

■ АРТ

■ Опортуністичні та супутні інфекції

■ Мультипатологія

■ Паліативна допомога

■ Догляд та підтримка

■ Моніторинг і оцінка

За кожним з цих напрямків створені окремі підгрупи, які будуть працювати над розробкою відповідних проектів медико-технологічних документів.

Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» надаватиме технічну підтримку за напрямками «Профілактика», «Зв'язок з послугами» та «АРТ».

Покращення системи моніторингу та оцінки у сфері протидії епідемії ВІЛ в Україні

7-9 грудня 2015 року відбулася шоста Національна науково-практична конференція з моніторингу та оцінки «Зміцнення єдиної системи моніторингу та оцінки заходів протидії епідемії ВІЛ-інфекції в Україні: нові моделі та кращі практики», у якій взяли участь понад 200 фахівців МіО з державного та недержавного сектору,

міжнародні організації та інші зацікавлені сторони. Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» виступив спів-організатором Конференції, де вперше питання МіО у сфері протидії епідемії ВІЛ розглядалися в контексті реформи і розвитку системи охорони громадського здоров'я.

Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» на Конференції представив різні теми МіО, зокрема:

■ **Огляд Інвестиційного аналізу, спрямованого на оптимізацію розподілу ресурсів у сфері протидії епідемії ВІЛ в Україні, який пропонує Уряду України найбільш економічно ефективні моделі надання послуг УГ**

■ **Поглиблений аналіз маршруту ВІЛ-позитивного пацієнта в Україні**

■ **Методологію прогнозування кадрових потреб у сфері протидії епідемії ВІЛ та Концепцію національної стратегії кадрового забезпечення у сфері протидії епідемії ВІЛ**

■ **Підхід і структуру інструменту для збору даних в рамках Оцінки національних витрат на СНІД (NASA), який допоможе зібрати національні дані про витрати більш ефективно і з меншими витратами часу, порівняно з попередніми роками**

■ **Засоби візуалізації даних, розроблені для відстеження виконання Національної програми протидії ВІЛ на 2014-2018 рр.**

Пропонуючи кращі практики ефективного моніторингу та оцінки, Проект допомагає створити єдину систему МіО для реформи охорони здоров'я і посилити потенціал МіО в Україні.

Зустріч Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу та ВІЛ/СНІДу

21 грудня Міністерство охорони здоров'я провело зустріч Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу та ВІЛ/СНІДу під час фінансування програм Глобального фонду та по їх завершенню (далі МРГ).

На зустрічі були презентовані напрацювання підгрупи з питань політики щодо сценаріїв фінансування послуг в сфері протидії ВІЛ-інфекції та туберкульозу: особливості сценаріїв послуг в сфері ВІЛ; особливості сценаріїв послуг в сфері туберкульозу; узагальнені сценарії. Учасники зустрічі також обговорили пропозиції до проекту Стратегії забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу, в тому числі хіміорезистентного, та ВІЛ/СНІДу на період до 2020 року (далі Стратегія). Обговорювалися план заходів для реалізації сценаріїв фінансування ВІЛ-послуг та перелік послуг для досягнення цілей ЮНЕЙДС 90-90-90, що ведуть до зменшення показників захворюваності до нуля, як компоненту Стратегії. Проект «Реформа ВІЛ-послуг у дії» надає технічну підтримку МРГ, як одній із ключових функціональних платформ для посилення системи охорони здоров'я України.

Метою Стратегії є створення у середньостроковій перспективі належних організаційних та правових умов для забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу, в тому числі хіміорезистентного,

та ВІЛ/СНІДу в рамках реалізації нових глобальних стратегій. Основними напрямками реалізації даної Стратегії визначено:

Визначення першочергових пріоритетів з забезпечення фінансування медичних та соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів та пріоритетів залучення коштів міжнародної допомоги

Законодавче та нормативне забезпечення організації, надання та забезпечення медичних та соціальних послуг, зокрема: стандартів надання послуг, методики розрахунку вартості та нормативів фінансового забезпечення за видами послуг, порядку взаємодії надавачів послуг

Встановлення моделі з оцінки потреб у медичних та соціальних послугах на базовому рівні з урахуванням епідемічної ситуації

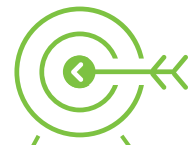
Забезпечення залучення до організації надання профілактичних послуг суб'єктів незалежно від форми власності, підпорядкування у тому числі об'єднань громадян, благодійних та релігійних організацій на засадах договору

Фінальний проект Стратегії планується погодити на засіданні МРГ в першому кварталі поточного року.

Стратегія забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу, в тому числі хіміорезистентного, та ВІЛ/СНІДу на період до 2020 року розробляється на виконання порядку денного асоціації Україна - ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію в сфері охорони

здоров'я щодо профілактики та контролю за інфекційними захворюваннями, зокрема ВІЛ/СНІДом, туберкульозом, інфекціями. Стратегія зумовлена необхідністю стратегічної координації державної політики у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, надання медико-соціальної допомоги хворим на туберкульоз, ВІЛ-інфекцію, та ко-інфекцію ВІЛ/туберкульоз, профілактики цих захворювань та забезпечення надання цих послуг за рахунок бюджетних коштів.

Одеська область виділяє кошти на фінансування заходів у галузі протидії ВІЛ

Обласна програма протидії ВІЛ Одеської області повинна забезпечити коштами з місцевих бюджетів заходи у галузі протидії ВІЛ на найближчі 4-5 років. В Одеській області було складно

розробити і прийняти Програму. Головний лікар обласного Центру профілактики та боротьби зі СНІДом наполегливо намагався переконати місцеву владу в тому, що ВІЛ - це проблема охорони громадського здоров'я в Одеській області, незважаючи на те, що регіон є одним з найбільш уражених в Україні.

Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» надавав стратегічну підтримку Міжвідомчій робочій групі у розробці обласної програми протидії ВІЛ, у тому числі в обчисленні витрат і визначенні цільових показників. Програма протидії ВІЛ в Одеській області виявилася доволі чутливим питанням і потребувала адвокації команди Проекту для забезпечення фінансування ВІЛ-послуг для ключових груп населення,

зокрема ЛЖВ, ЛВІН, РКС та ЧСЧ. В результаті, після низки робочих зустрічей та лобіювання з боку усіх зацікавлених сторін, 21 грудня 2015 року Одеська обласна державна адміністрація затвердила обласну програму протидії ВІЛ і виділила фінансування для заходів в галузі протидії ВІЛ на 2016-2018 рр.

"Високопрофесійний підхід і стратегічне мислення Проекту забезпечили дуже ефективну адвокаційну кампанію з просування обласної програми протидії ВІЛ для Одеської обласної державної адміністрації. Ця Програма є ключовим стратегічним інструментом подолання ВІЛ у нашому регіоні. Це перша програма з ефективними розрахунками реальних потреб області. Вона передбачає медичні і соціальні послуги для ВІЛ-позитивних людей і містить взаємно визначені цілі. Видатки Програми визначені для всієї області на наступні чотири роки", - підкреслив Головний лікар обласного Центру профілактики та боротьби зі СНІДом Станіслав Сервецький.

У результаті ефективної діяльності й адвокації Проекту, Одеська область виділила 8 млн. грн. на протидію ВІЛ в регіоні у 2016 році.

У Червонограді планують відновити роботу Координаційної ради

25 грудня 2015 р. у м. Червоноград (Львівська область) відбувся перегляд та обговорення документальної стрічки «Грішна хвороба» нідерландського кінорежисера Яна Япа Кейпера. Перегляд був організований Львівським відділенням Всеукраїнської мережі людей, які живуть з ВІЛ, в рамках інформаційної кампанії гранту «Залучення місцевих громад до формування відповіді на епідемію ВІЛ/СНІД», наданого проектом USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії», у партнерстві з Docudays UA (Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини). Захід зібрав понад 100 червоноградців, переважно молоді.

Фільм розповідає історію ВІЛ-позитивної вагітної Саші Волгіної, яка організувала низову ініціативу з метою вирішення проблеми відсутності АРВ-терапії в Росії.

Після перегляду глядачі мали змогу обговорити важливі теми, порушені у фільмі, з ключовими особами, які відповідають за боротьбу з епідемією ВІЛ/СНІДу в м. Червоноград: Наталією Турко, заступником міського голови, Іваном Синицьким, позаштатним фахівцем з питань ВІЛ/СНІДу м. Червоноград, лікарем-інфекціоністом кабінету «Довіра» ЧЦМЛ та Василем

Думичем, донедавна головним спеціалістом сектору з боротьби із незаконним обігом наркотиків в м. Червоноград.

«Проблема ВІЛ/СНІДу дуже гостро стоїть у нашому місті, тому було прийнято рішення, що у 2016 році буде відновлено роботу Координаційної ради міста Червоноград, яка буде працювати на благо наших городян», -

*підкреслила Наталія Турко,
заступник міського голови.*

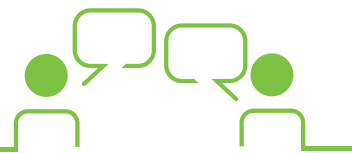
Після перегляду і обговорення фільму відбулася офіційна зустріч з міським головою Червонограда Андрієм Залівським. Юлія Житкова, радник з питань розвитку потенціалу організацій Проекту USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» ознайомила з цілями, завданнями та основними заходами Проекту в місті. Особлива увага приділялась очікуваним результатам діяльності Проекту.

Одним із пріоритетних завдань є налагодження партнерських стосунків між представниками громадського сектору, місцевих структур самоврядування та органів влади, представниками ЗОЗ, ВНЗ та інших зацікавлених сторін. Впровадження сталих та довготривалих заходів з протидії ВІЛ-інфекції в м. Червоноград вимагає активнішого залучення місцевої громади, посилення її спроможності та толерантності.

Відновлення Координаційної ради є важливим кроком на шляху до досягнення такого рівня координації у місті, який дозволить досягнути сталих результатів в охороні здоров'я містян.

Серія грантових семінарів Проекту «Реформа ВІЛ-послуг у дії» зібрала 53 громадські організації з 5 регіонів

Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» провів серію грантових семінарів для потенційних грантерів 5 грантів «Пілотування сталої моделі надання життєво важливих послуг для ключових груп населення та людей, які живуть з ВІЛ на місцевому рівні», які будуть впроваджуватись в Миколаївській, Херсонській, Одеській, Черкаській областях та місті Києві.

Вперше в Україні, проект ініціював гранти з розробки моделі сталого забезпечення якісних послуг з профілактики ВІЛ/СНІДу, догляду та лікування ключових груп населення. Очікується, що комплексна модель, яка буде успішно розроблена і пілотована в рамках грантів Проекту, буде масштабуватися і поширюватися на інші регіони України з метою поліпшення доступу до послуг та підвищення потенціалу національного керівництва з розробки та реалізації політики з ВІЛ.

Семінари зібрали 90 представників 53 регіональних громадських організацій із зазначених регіонів. В ході заходів фахівці Проекту розглянули наступні питання:

- Які організації мають право подавати заявку.
- Структура заявки.
- Структура бюджету та супровідна інформація.
- Критерії оцінки.
- Процес оцінювання.

Загальна сума оголошених грантів 1250 тисяч

доларів США. Вони оголошені на досягнення доволі амбітних цілей:

1. Розробка схеми сталого надання ВІЛ-послуг та відповідної системи фінансування на підтримку життєво важливих послуг для найбільш уразливих груп населення (УГ) та людей, які живуть з ВІЛ (ЛЖВ).
2. Усунення нормативних і правових перешкод на шляху до забезпечення і розширення життєво важливих ВІЛ-послуг для УГ, виокремлених у маршруті пацієнта, з метою досягнення цілей 90-90-90, які наразі надаються державними закладами та НУО за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (ГФ) у цільових областях.
3. Допомога місцевим органам влади та управління у визначенні вартості і фінансуванні цих послуг через нові та / або альтернативні моделі фінансування.
4. Допомога районним/міським надавачам ВІЛ-послуг щодо оптимізації людських ресурсів з метою забезпечення і розширення масштабів ВІЛ-послуг.

«Гранти, які оголосив Проект, складні, комплексні та дуже амбітні. Саме тому формат «грантового семінару», коли потенційні грантери та команда Проекту зустрічаються «наживо» виявився найбільш вдалим та корисним. Більшість завдань гранту можливо виконати лише завдяки взаємодії громадських організацій між собою та з державним сектором на місцях. На семінарах організації мали можливість одразу узгодити між собою партнерство і розподілити хто на якому напрямку сфокусує зусилля. Проект, у свою чергу, мав можливість зробити детальний огляд як складових заявки так і особливостей процесу конкурсного відбору. Проект дуже зацікавлений в отриманні якісних заявок – заявок, які б демонстрували, що організація має досвід та організаційну спроможність реалізувати поставлені задачі чи має можливість долучити відповідних експертів чи організації у свою команду», – зауважує Олена Кордубан, менеджер грантових програм Проекту «Реформа ВІЛ-послуг у дії». «Ми бажаємо всім удачі і сподіваємось на партнерську співпрацю у майбутньому».

Побудова маршруту ВІЛ-позитивного пацієнта на регіональному рівні

21-22 грудня 2015 року Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії» провів тренінг «Побудова маршруту ВІЛ-позитивного пацієнта в системі охорони здоров'я на регіональному рівні» для 25 представників регіональних центрів МіО, партнерських НУО та Регіональних Координаторів Проекту. Метою тренінгу було підвищення рівня знань та формування практичних навичок з побудови маршруту ВІЛ-позитивного пацієнта в регіональній системі охорони здоров'я.

На тренінгу обговорювалися результати аналізу маршруту ВІЛ-позитивного пацієнта на національному рівні, проведеного Проектом, та тенденції випадіння такого пацієнта з системи охорони здоров'я.

Під час тренінгу учасники розглянули принципи побудови маршруту пацієнта, джерела

даних, питання інтерпретації та обмеження використання даних у закладах охорони здоров'я служби СНІДу, протитуберкульозної, дерматовенерологічної, наркологічної служб, державної пенітенціарної служби України, первинної медико-санітарної допомоги та в роботі громадських організацій. На підставі отриманих знань учасники будуватимуть маршрути пацієнта у 7 регіонах: Полтавській, Черкаській, Дніпропетровській, Одеській, Миколаївській, Херсонській областях та в м. Києві. Це дозволить виявити прогалини і тенденції випадіння пацієнта з відповідних регіональних систем охорони здоров'я і супроводжуватиметься розробкою плану дій з усунення цих прогалин і тенденцій. Проект планує надавати технічну підтримку подальшій діяльності з побудови маршрутів пацієнта у згаданих регіонах.

Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії»

01030, Київ, вул. Б.Хмельницького, 52А, 5й поверх

Тел. +38 044 281 23 76

● info@hivreforminaction.org

● www.hivreforminaction.org